

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 723/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť N. P., zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010, za účasti Okresného súdu Prešov, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo N. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Prešov p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. N. P. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Prešov je povinný uhradiť N. P. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet advokátky JUDr. Dariny Solárovej, Škultétyho 3, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2012 doručená sťažnosť N. P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 (ďalej aj „namietané konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že *«... sa žalobou zo dňa 07. 5. 2010 domáhala od Okresného súdu Prešov /ďalej len „súd“/ súdnej a právnej ochrany svojich porušených základných, ľudských, ústavných a zákonných práv na ochranu osobnosti, na vyslovenie porušenia práva na ochranu osobných údajov, na vyslovenie neoprávnenosti zhromažďovania, spracovania, rozširovania, zverejnenia a iného zneužívania údajov o osobe, na uloženie povinnosti odstrániť protiprávny stav. Pričom so žalobou bol spojený návrh na nariadenie predbežného opatrenia súvisiaceho so zneužívaním rôznymi osobami,*

medzi ktorými sú aj obvinení v obzvlášť závažnom trestnom čine podvodu a obzvlášť závažnom falšovaní a pozmeňovaní cenných papierov, práv vyplývajúcich z neústavného a nezákonného rozhodcovského rozsudku...».

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-7 z 25. júna 2010 konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zastavil. O odvolaní sťažovateľky proti označenému uzneseniu okresného súdu rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 17 Co 9/2011-81 z 15. februára 2011 tak, že ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Sťažovateľka tvrdí, že „Súd nevykonával v namietanom období úkony stanovené Krajským súdom a zákonom, ktoré by viedli k nadobudnutiu právnej istoty. Neopodstatnenými prietahmi v konaní Okresný súd Prešov zapríčinil, že nebol dosiahnutý cieľ – poskytnutie súdnej a právnej ochrany porušeným právam. Neopodstatnenými prietahmi v konaní Okresný súd Prešov spôsobil sťažovateľke stav právnej neistoty, odoprel prístup k realizácii práva a porušil týmto základné právo sťažovateľky na včasnú spravodlivosť, čím zavinil sťažovateľke zvýšený stres, poníženie a morálnu ujmu.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo N. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 porušené bolo.

2. Základné právo N. P. na spravodlivé prejednanie veci zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 porušené bolo.

3. Základné právo N. P. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 porušené bolo.

4. *Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Prešov, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 konal bez zbytočných prietahov.*

5. *N. P., Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 tisíc Eur, ktoré jej Okresný súd Prešov povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozhodnutia.*“

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. 1 SprO 431/2013, SprU 3006/2013 z 25. apríla 2013, ku ktorému pripojila prehľad procesných úkonov súdu zostavený zákonnou sudkyňou. Podľa názoru zákonnej sudkyne „*súd vo veci koná a realizuje množstvo úkonov*“.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 723/2013-23 z 12. decembra 2013 prijal sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ju odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby prípadne doplnila svoje vyjadrenie k sťažnosti sp. zn. 1 SprO 431/2013, SprU 3006/2013 z 25. apríla 2013 a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. 1 SprO 431/2013, SprU 3006/2013 z 20. februára 2014 doručenom ústavnému súdu 28. februára 2014 oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a zároveň uviedla: „*vo veci sp. zn. 15 C 101/2010 bolo do spisu dňa 2. 8. 2013 založené upozornenie predsedníčky súdu, ktorým uložila zákonnej sudkyňi plynulo konať vo veci, vykonávať adekvátne úkony smerujúce k jej rozhodnutiu a spis predkladať na kontrolu predsedníčke súdu každé tri mesiace. Prvá kontrola sa uskutočnila 22. 11. 2013, kedy bolo zistené, že predmetný spis sa vrátil z Ústavného súdu SR dňa 22. 10. 2013. Spis bol predložený zákonnej sudkyňi na ďalší*

procesný postup. Po uvedenom termíne boli v tejto právnej veci vykonané nasledovné úkony:

- 19. 11. 2013 - preklad odvolania M.*
- 25. 11. 2013 - uznesenie 15 C 101/2010-439 odmena prekladateľke*
- 27. 11. 2013 - uznesenie 15 C 101/2010-442 o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie + preložené odvolanie zasielané navrhovateľke na vyjadrenie*
- 23. 12. 2013 - vyjadrenie M. k návrhu*
- 22. 01. 2014 - spis na Krajskom súde v Prešove*
- 17. 02. 2014 - návrat spisu*
- 20. 02. 2014 - doručované uznesenie KS PO 17 Co 18/2014-456 z 11. 02. 2014 odporcovi a M.*
- 20. 02. 2014 - spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na vyhotovenie prekladu uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 17 Co 18/2014-456.*

Z uvedenej chronológie úkonov je zrejmé, že v tejto právnej veci sudkyňa koná plynulo bez prieťahov.“

Dňa 3. marca 2014 vyzval ústavný súd právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 SprO 431/2013, SprU 3006/2013 z 25. apríla 2013 a z 20. februára 2014 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska. Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 10. marca 2014 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, pričom uviedla, že „*súd prvého stupňa o jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 12. mája 2010 do dnešných dní nerozhodol.*

K náprave nedošlo ani po vydaní uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17 Co/9/2011, ktorý vyslovil svoj právny názor a prikázal súdu, aby o návrhu na vydanie predbežného opatrenia vo veci nulitného rozhodcovského rozsudku a konal a rozhodol aj o žalobnom návrhu vo veci samej.

Sťažovateľka namieta, že jej prislúchalo legitímne právo na čo najefektívnejšiu a najúčinnnejšiu súdnu ochranu, pretože sa domáhala svojich práv v súvislosti s obzvlášť závažnými trestnými činmi podvodu a falšovania cenných papierov v ktorom má postavenie osoby poškodenej. /konanie sp. zn. BB-4T/32/13 vedené pred Špecializovaným trestným

súdom, pozn./. Počas toho, čo súd nekonal v primeranej lehote a bez prieťahov, trestne stíhané osoby mohli pokojne, nerušene pokračovať v porušovaní zákonov a sťažovateľkiných práv, čím nielenže bola právna neistota sťažovateľky ďalej prehlbovaná, ale neúmerne sa zväčšili aj majetkové a nemajetkové ujmy na jej strane.“.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z vyžiadaného súdneho spisu, vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a sťažnosti ústavný súd zistil o doterajšom priebehu namietaného konania tieto skutočnosti:

1. Dňa 12. mája 2010 sťažovateľka doručila okresnému súdu podanie označené ako *„žaloba na vyslovenie porušovania ľudských práv a základných slobôd, na vyslovenie porušovania práva na súdnu a inú právnu ochranu, na vyslovenie porušovania práva na informáciu, na vyslovenie porušenia povinnosti doručiť žalobný návrh a rokovací poriadok, na ochranu osobnosti a o priznanie primeraného zadosťučinenia“*, ktorého súčasťou bol návrh na vydanie predbežného opatrenia; veci bola pridelená spisová značka 15 C 101/2010.

2. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-7 z 25. júna 2010 konanie o návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zastavil a následne uznesením č. k. 15 C 101/2010-8 z 28. júna 2010 ustanovil prekladateľku do ruského jazyka na preklad označeného uznesenia; preklad bol prekladateľkou okresnému súdu predložený 12. júla 2010 a sťažovateľke doručený 12. augusta 2010.

3. Sťažovateľka podala 30. augusta 2010 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 C 101/2010-7 z 25. júna 2010, ktoré 6. októbra 2010 doplnila o listinný dôkaz.

4. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-29 z 29. novembra 2010 rozhodol o priznaní odmeny prekladateľke a zároveň uznesením č. k. 15 C 101/2010-30 uložil prekladateľke preložiť z ruského jazyka podania sťažovateľky z 30. augusta 2010 a zo 6. októbra 2010 a následne jej uznesením z 12. januára 2011 priznal za preklad odmenu.

5. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 20. januára 2011 ďalšie podanie označené ako „*doloženie dôkazov*“.

6. Dňa 21. januára 2011 okresný súd predložil krajskému súdu spis na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky, ktorý 24. januára 2011 doplnil o podanie sťažovateľky z 20. januára 2011.

7. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 11. februára 2011 podanie označené ako „*upresnenie petitu*“, ktoré okresný súd postúpil krajskému súdu 15. februára 2011.

8. Krajský súd uznesením č. k. 17 Co 9/2011-81 z 15. februára 2011 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 25. júna 2010 a vrátil vec na ďalšie konanie; spis bol vrátený okresnému súdu 21. februára 2011.

9. Dňa 21. februára 2011 okresný súd uložil prekladateľke preložiť do ruského jazyka uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 9/2011-81 z 15. februára 2011; preklad označeného uznesenia krajského súdu bol predložený okresnému súdu 31. marca 2011, ktorý uznesením z 8. apríla 2011 priznal prekladateľke odmenu (pričom preložené uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 14. apríla 2011).

10. Sťažovateľka 4. júla 2011 doručila okresnému súdu podanie označené ako „*Doloženie dôkazov*“.

11. Dňa 14. júla 2011 okresný súd zaslal verejnému ochrancovi práv, ktorého sťažovateľka v žalobe z 12. mája 2010 označila ako vedľajšieho účastníka konania na strane žalobkyne (sťažovateľky), listinnú dokumentáciu v zmysle uznesenia krajského súdu č. k. 17 Co 9/2011-81 z 15. februára 2011 a následne ho 25. augusta 2011 vyzval, aby oznámil, či súhlasí s tým, aby v namietanom konaní vystupoval ako vedľajší účastník na strane sťažovateľky podľa § 93 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

12. Dňa 14. októbra 2011 bolo okresnému súdu doručené oznámenie verejného ochrancu práv, že nemá žiadny právny záujem na výsledku občianskoprávneho sporu

a nesúhlasí s vedľajším účasníctvom v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 101/2010.

13. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-112 z 29. novembra 2011 vylúčil „návrh na určenie, že základné právo žalobkyne na slobodný prístup k informáciám zaručené čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 26 Ústavy SR, základné právo žalobkyne na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo žalobkyne na spravodlivý proces zaručené čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo žalobkyne na neprípustnosť uloženia povinnosti nie na základe zákona a nie v medziach zákona, zaručené čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, základné právo žalobkyne na účinné právne prostriedky nápravy zaručené čl. 13 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom žalovaného v rozhodcovskom konaní porušené bolo, a priznanie nemajetkovej ujmy, ktorú je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť žalobkyni trovy konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“ z 12. mája 2010 (doplnený podaním z 10. februára 2011) na samostatné konanie.

14. Okresný súd 5. decembra 2011 uznesením č. k. 15 C 101/2010-113 uložil prekladateľke preložiť do ruského jazyka jeho uznesenie z 29. novembra 2011; prekladateľka preklad doručila okresnému súdu 2. januára 2012 (okresný súd ho sťažovateľke doručil 23. januára 2012).

15. Sťažovateľka 27. januára 2012 doručila okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 C 101/2010-112 z 29. novembra 2011, ako aj „návrh na neodkladne vydanie predbežného opatrenia“.

16. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-137 z 30. januára 2012 vyzval sťažovateľku, aby v lehote 10 dní od jeho doručenia doplnila a opravila svoje podanie označené ako „návrh na neodkladne vydanie predbežného opatrenia“ z 27. januára 2012, a zároveň uznesením uložil prekladateľke preložiť do ruského jazyka označené uznesenie z 30. januára 2012.

17. Krajský súd doručil 31. januára 2012 okresnému súdu podanie sťažovateľky totožné s jej podaním doručeným okresnému súdu 27. januára 2012.

18. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 14. februára 2012 podanie označené ako „Doloženie dôkazov k námietke postúpenia veci doručenej do KS v Prešove dňa 27. 1. 2012“, pričom krajský súd 15. februára 2012 doručil okresnému súdu podanie sťažovateľky totožné s podaním doručeným okresnému súdu 14. februára 2012.

19. Okresný súd doručil sťažovateľke 20. februára 2012 preklad uznesenia z 30. januára 2012.

20. Sťažovateľka doručila okresnému súdu svoj návrh zo 16. marca 2012, ktorým sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal odporcovi nakladať s právami vyplývajúcimi z rozhodcovského rozsudku sp. zn. RKCb 1/2007 zo 7. mája 2007 vydaného rozhodcom JUDr. Jozefom Čorbom.

21. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-195 z 5. apríla 2012 priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov prekladateľke.

22. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-192 z 11. apríla 2012 vyhovel návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia a zároveň v ten istý deň uznesením č. k. 15 C 101/2010-194 uložil prekladateľke preložiť označené uznesenie do ruského jazyka.

23. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-211 z 22. mája 2012 priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov prekladateľke.

24. V období mesiacov máj – jún 2012 okresný súd vykonával procesné úkony na účely zistenia bydliska jedného z účastníkov konania a prešetroval skutočnosti relevantné pre použitie fikcie doručenia vo vzťahu k zásielke doručovanej sťažovateľke.

25. Okresný súd si 11. septembra 2012 vyžiadal na nahliadnutie spis sp. zn. 13 C 107/2011.

26. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-239 z 30. októbra 2012 konanie zastavil a uznesením č. k. 15 C 101/2010-240 z toho istého dňa uložil prekladateľke povinnosť preložiť ho do ruského jazyka. Následne uznesením č. k. 15 C 101/2010-250 zo 4. januára 2013 priznal okresný súd odmenu a náhradu hotových výdavkov prekladateľke.

27. Sťažovateľka podala 29. januára 2013 odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania z 30. októbra 2012. Okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľky 18. marca 2013 na vyjadrenie odporcovi a 15. mája 2013 predložil spis predložený odvolaciemu súdu na

rozhodnutie o odvolaniach sťažovateľky proti uzneseniam okresného súdu z 29. novembra 2011, 11. apríla 2012 a 30. októbra 2012.

28. Krajský súd vrátil 12. júna 2013 spis okresnému súdu na účely opravy uznesenia z 11. apríla 2012 a zároveň mu doručil svoje uznesenia zo 4. júna 2013, ktorými zrušil uznesenie okresného súdu z 30. októbra 2012 (o zastavení konania) a odmietol odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 29. novembra 2011 (o vylúčení časti jej návrhu na samostatné konanie).

29. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-281 z 19. júna 2013 uložil prekladateľke preložiť do ruského jazyka uznesenia odvolacieho súdu zo 4. júna 2013 a opravným uznesením sp. zn. 15 C 101/2010 z toho istého dňa súd vykonal opravu svojho uznesenia z 11. apríla 2012.

30. Dňa 25. júla 2013 boli preložené uznesenia odvolacieho súdu zaslané sťažovateľke a okresný súd zároveň uznesením č. k. 15 C 101/2010-318 z toho istého dňa priznal odmenu a náhradu hotových výdavkov prekladateľke.

31. Zákonný sudca dal 26. septembra 2013 pokyn na vyžiadanie listinných dôkazov zo Špecializovaného trestného súdu.

32. Okresný súd uznesením č. k. 15 C 101/2010-390 z 3. októbra 2013 uložil prekladateľke preložiť do ruského jazyka odvolanie jedného z účastníkov konania (prekladateľka preklad odvolania doručila okresnému súdu 19. novembra 2013 a okresný súd jej uznesením č. k. 15 C 101/2010-439 z 25. novembra 2013 priznal odmenu).

33. Zákonný sudca dal 8. októbra 2013 pokyn na vyžiadanie spisu zo Špecializovaného trestného súdu.

34. Dňa 27. novembra 2013 bolo preložené odvolanie zaslané sťažovateľke a uznesením č. k. 15 C 101/2010-442 z toho istého dňa okresný súd uložil odvolateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie.

35. V období od 22. januára 2014 do 17. februára 2014 sa spis nachádzal na odvolacom súde (krajský súd o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 17 Co 18/2014 z 11. februára 2014, ktoré okresný súd doručoval 20. februára 2014 účastníkom konania s tým, že bude ustanovený prekladateľ na jeho preklad do ruského jazyka).

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe, ktorou sa sťažovateľka domáha určenia, že postupom odporcu v rozhodcovskom konaní došlo k porušeniu jej bližšie nešpecifikovaných subjektívnych práv, a domáha sa tiež toho, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Po preskúmaní spisovej dokumentácie ústavný súd konštatuje, že žalobu sťažovateľky možno hodnotiť ako sčasti neurčitú, nekompletnú, resp. nedostatočne zrozumiteľnú. Aj pri zohľadnení tejto skutočnosti ústavný súd nepovažuje vec

sťažovateľky za právne zložitú, keďže okresný súd má k dispozícii celý rad procesných nástrojov na odstránenie nedostatkov žaloby. Z faktického hľadiska ústavný súd považuje posudzovanú vec za zložitejšiu, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka neovláda úradný jazyk, a preto okresný súd zabezpečuje preklad každej písomnosti do (či z) jej materinského jazyka, čo nepochybne zvyšuje časové nároky na procesný postup vo veci konajúceho súdu. Ústavný súd zároveň ale konštatuje, že ani faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť stav, v akom sa namietané konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, možno ju však zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatuje, že jej žaloba, ako aj jej procesné návrhy predložené v doterajšom priebehu konania boli do značnej miery nezrozumiteľné a obsahovali aj iné nedostatky. Tieto nedostatky musel okresný súd v priebehu konania priebežne odstraňovať, čo objektívne spôsobilo jeho predĺženie, a preto ústavný súd aj na túto skutočnosť prihliadal pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 15 C 101/2010 vyplýva, že doterajší postup okresného súdu je vo svojej podstate plynulý, keďže v jeho doterajšom priebehu nedošlo k dlhodobejšej či krátkodobej neodôvodnenej nečinnosti. Podľa názoru ústavného súdu je však namietané konanie ako celok poznamenané neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu. V nadväznosti na tento záver ústavný súd napríklad poukazuje na nedostatočné využitie procesných nástrojov na odstránenie nedostatkov žaloby, vady súvisiace s rozhodovaním okresného súdu o zastavení konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia [uznesenie sp. zn. 15 C 101/2010 z 25. júna 2010, ktoré krajský súd uznesením

sp. zn. 17 Co 9/2011 z 15. februára 2011 zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, t. j. z dôvodu, že postupom okresného súdu bola sťažovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, s poukazom na to, že súd prvého stupňa zastavil konanie o vydanie predbežného opatrenia, „*hoci na to neboli splnené zákonné podmienky*“] a tiež s rozhodnutím o zastavení konania v časti žaloby týkajúcej sa určenia, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľky [uznesenie okresného súdu sp. zn. 15 C 101/2010 z 30. októbra 2012, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 17 Co 88/2013 zo 4. júna 2013 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to taktiež z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, keďže súd prvého stupňa mal podľa záveru krajského súdu „... *konať podľa § 43 O. s. p., odstrániť vady tohto podania, poskytnúť navrhovateľke lehotu na presnú špecifikáciu tých subjektívnych práv, ktoré žiada chrániť a ktoré môžu byť predmetom prerokovania pred všeobecným súdom, s primeraným poučením, ako je potrebné túto vadu odstrániť*“].

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu, ktorý nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a preto rozhodol, že neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prietahom, a teda aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 101/2010 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka žiada, aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z doterajšej dĺžky namietaného konania, ako aj charakteru neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu a zohľadňujúc správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Darinou Solárovou. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 € (za 2 úkony urobené v roku 2013).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané do 30. júna 2013 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za dva úkony vykonané v roku 2013 tak priznal po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2013 po 7,81 €, čo spolu predstavuje sumu 275,94 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Za úkon právnej služby – podanie právnej zástupkyne sťažovateľky zo 6. marca 2014 (doručené ústavnému súdu 10. marca 2014) – ústavný súd úhradu nepriznal vzhľadom na jeho obsah (opakovanie argumentácie uvedenej v sťažnosti).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2014